

K E N D E L S E

i

faglig voldgiftssag FV 2024-423

3F Transportgruppen

(advokat Evelyn Jørgensen)

mod

DIO II

for

Lubi Transport ApS

(advokat Annette Fæster Petersen)

1. Uoverensstemmelsen

Sagen angår forståelsen af en bestemmelse om protokollering af optrappingsordninger for nyoptagne virksomheders pensionsordninger i bilag 2 til Vikaroverenskomsten indgået mellem DIO II og 3F Transportgruppen. Spørgsmålet er i første række, om bestemmelsen om, at en optrappingsordning skal protokolleres snarest, gælder for virksomheder uden en pensionsordning på indmeldelsestidspunktet. I givet fald er spørgsmålet, hvornår en sådan protokollering er rettidig, og om rettidig protokollering af optrappingsordningen er en betingelse for, at ordningen gælder.

2. Påstande

Klager har nedlagt følgende påstande:

- 1) DIO II skal anerkende, at bestemmelsen om protokollering i Vikaroverenskomsten (2020-2023 og 2023-2025), bilag 2, af optrappingsordning (pension) for nyindmeldte virksomheder gælder for såvel virksomheder uden forudgående pensionsordning som for virksomheder med pensionsordninger.
- 2) DIO II skal anerkende, at Lubi Transport skal betale fuldt pensionsbidrag fra indmeldelsen.

Indklagede har påstået frifindelse.

3. Sagens behandling ved faglig voldgift

Sagen blev mundtligt forhandlet den 13. januar 2025 med højesteretsdommer Lars Hjortnæs som formand og opmand og med følgende sidedommere: Tina Petersen og Frank Boye, der begge er udpeget af klager, og Christoffer Thomas Skov og Kristian Steen Lauridsen, der begge er udpeget af indklagede.

Der blev afgivet forklaring af Lubi Transports direktør, A.

Efter votering var der ikke flertal for et resultat blandt de partsudpegede dommere, og afgørelsen skal derfor træffes af opmanden. Der var enighed om, at kendelse kan udformes uden gengivelse af forklaringen og fuld gengivelse af parternes argumenter.

4. Retsgrundlag

Bilag 2 til Vikaroverenskomsten 2020-2023, som er videreført uændret i Vikaroverenskomsten 2023-2025, lyder i sin helhed (uden noter) således:

"Nyoptagne virksomheder – Optrapningsordning.

Virksomheder uden pensionsordning på indmeldelsestidspunktet

Senest fra tidspunktet for DIO II's meddelelse til 3F om virksomhedens optagelse i DIO II, skal arbejdsgiverbidraget henholdsvis løn- modtagerbidraget udgøre mindst 20% af de overenskomstmæssige bidrag.

- Senest 1 år efter skal bidragene udgøre mindst 40% af de overenskomstmæssige bidrag.
- Senest 2 år efter skal bidragene udgøre mindst 60% af de overenskomstmæssige bidrag.
- Senest 3 år efter skal bidragene udgøre mindst 80% af de overenskomstmæssige bidrag.
- Senest 4 år efter skal bidragene udgøre mindst fuldt overenskomstmæssigt bidrag.

Virksomheder med pensionsordning på indmeldelsestidspunktet

For virksomheder, der på meddelelsestidspunktet er omfattet af en arbejdsmarkedspensionsordning, gennemføres optrapningen således:

Pensionsbidraget på meddelelsestidspunktet er gældende indtil et år efter indmeldelsen.

Senest et år efter indmeldelsen forhøjes bidraget til den nærmeste højere bidragssats, jf. ovennævnte optrapningsskala.

Såfremt de overenskomstmæssige bidrag forhøjes indenfor perioden, skal virksomhedens bidrag forhøjes forholdsmæssigt, således at den oven for nævnte andel af de overenskomstmæssige bidrag til enhver tid indbetales til pension.

Ordningen skal snarest efter indmeldelsen protokolleres mellem DIO II og 3F's Transportgruppe efter begæring, eventuelt efter tilpasningsforhandling.

Optrapning på særlig opsparing

Nyoptagne medlemmer af DIO II kan kræve, at bidraget til særlig opsparing omfattes af en optrappingsordning.

Vikarbureauerne kan i vikarens løn fradrage det på indmeldelsestidspunktet gældende bidrag, fraregnet 4,0 procentpoint. Dog vil man ikke kunne aflønne med timeløn under minimallønssatsen/normallønssatsen.

Vikarbureauerne er fra indmeldelsen forpligtede til at betale bidrag til den særlige opsparing, fraregnet 4,0 procentpoint, samt bidrag efter nedenstående optrappingsordning. Såfremt vikarbureauet ikke ønsker optrapping, betales det fulde bidrag.

Bidraget fastsættes således:

- Senest fra tidspunktet for overenskomstens ikrafttrædelse skal vikarbureauet henlægge 25% af det overenskomstmæssige bidrag til særlig opsparing.
- Senest 1 år efter skal henlæggelsen udgøre mindst 50% af det gældende bidrag.
- Senest 2 år efter skal henlæggelsen udgøre mindst 75% af det gældende bidrag.
- Senest 3 år efter indmeldelsen skal henlæggelsen udgøre 100% af det aktuelle bidrag.

Såfremt de overenskomstmæssige bidrag forhøjes inden for perioden, skal vikarbureauets bidrag forhøjes forholdsmæssigt, således at den ovenfor nævnte andel af de overenskomstmæssige bidrag til enhver tid henlægges til særlig opsparing.

Optrappingsordningen skal protokolleres senest 2 måneder efter indmeldelsen.

Optrappingsordningen kan ikke anvendes til at reducere bestående bidrag, heller ikke ved skift af overenskomstpart inden for DA-området."

Bilag 2's sidste led om "*Optrapping på særlig opsparing*" kom ind i vikaroverenskomsten ved overenskomstfornyelsen i 2020.

Bilag 2 om optrappingsordning vedrørende pension fandtes med følgende ordlyd i Vikaroverenskomsten 2005-2007 indgået mellem daværende HTS-A og SiD (nu 3F):

"Bilag 2. Optrappingsordning.

Nyoptagne medlemmer af HTS-A, der forinden indmeldelsen i HTS-A ikke har etableret pensionsordning for medarbejdere omfattet af denne overenskomst, eller som for disse medarbejdere har en pensionsordning med lavere pensionsbidrag, kan kræve, at bidraget til HTS Pension skal fastsættes således:

- Senest fra tidspunktet for HTS-A's meddelelse til SiD om virksomhedens optagelse i HTS-A skal arbejdsgiverbidraget henholdsvis lønmodtagerbidraget udgøre mindst 25% af de overenskomstmæssige bidrag.
- Senest 1 år efter skal bidragene udgøre mindst 50% af de overenskomstmæssige bidrag.
- Senest 2 år efter skal bidragene udgøre mindst 75% af de overenskomstmæssige bidrag.
- Senest 3 år efter skal bidragene udgøre mindst fuldt overenskomstmæssigt bidrag.

Såfremt de overenskomstmæssige bidrag forhøjes indenfor perioden, skal virksomhedens bidrag forhøjes forholdsmæssigt, således at den oven for nævnte andel af de overenskomstmæssige bidrag til enhver tid indbetales til pension.

Ordningen skal snarest efter indmeldelsen protokolleres mellem HTS-A og SiD efter begæring, eventuelt efter tilpasningsforhandling."

Bilag 2 i 2005-overenskomsten blev ændret ved et protokollat om pension vedtaget af HTS og 3F i 2007. Af dette protokollat fremgår bl.a.:

"I Vikaroverenskomstens bilag 2 om optrappingsordning erstattes afsnit 1-5 af følgende:

Virksomheder uden pensionsordning på indmeldelsestidspunktet

Senest fra tidspunktet for HTS's eller en af dens medlemsforeningers meddelelse til 3F om virksomhedens optagelse i HTS eller en af den medlemsforeninger skal arbejdsgiverbidraget henholdsvis lønmodtagerbidraget udgøre mindst 20% af de overenskomstmæssige bidrag.

Senest 1 år efter skal bidragene udgøre mindst 40% af de overenskomstmæssige bidrag.

Senest 2 år efter skal bidragene udgøre mindst 60% af de overenskomstmæssige bidrag.

Senest 3 år efter skal bidragene udgøre mindst 80% af de overenskomstmæssige bidrag.

Senest 4 år efter skal bidragene udgøre mindst fuldt overenskomstmæssigt bidrag.

Virksomheder med pensionsordning på indmeldelsestidspunktet

For virksomheder, der på meddelelsestidspunktet er omfattet af en arbejdsmarkedspensionsordning, gennemføres optrapningen således:

Pensionsbidraget på meddelelsestidspunktet er gældende i indtil et år efter indmeldelsen.

Senest et år efter indmeldelsen forhøjes bidraget til den nærmeste højere bidragsats, jf. ovennævnte optrapningsskala."

Denne ændring af bilag 2 i 2007 kom ind i Vikaroverenskomsten 2007-2010 indgået mellem HTS-A og 3F, og bilagets ordlyd har herefter været uændret indtil overenskomstfornyelsen i 2020, hvor der som ovenfor nævnt blev tilføjet et nyt led om "*Optrapning på særlig opsparing*".

5. Sagsfremstilling

Lubi Transport ApS blev indmeldt i DI den 24. marts 2021 og havde på indmeldelsestidspunktet ikke en pensionsordning for de omhandlede medarbejdere. 3F blev informeret om, at virksomheden var blevet nyoptaget i DI. Virksomheden aftalte en optrapningsordning som anført i Vikaroverenskomstens bilag 2 med DI. 3F blev ikke informeret herom.

Den 16. maj 2023 anmodede 3F om lokalforhandling med krav om, at virksomheden skulle indbetale fuldt overenskomstmæssigt pensionsbidrag, idet der ikke var blevet protokolleret en optrapningsordning.

3F modtog den 17. maj 2023 begæring fra DI om protokollering af en optrapningsordning for Lubi Transport. DI anførte, at man ikke var enig i, at der gjaldt et krav om protokollering, men at protokollering kunne være hensigtsmæssigt. 3F afviste begæringen.

Lokalforhandling blev afholdt den 23. maj 2023. Mæglingssmøde blev afholdt den 7. juni 2023. Fællesmøde blev afholdt den 16. august 2023. Enighed blev ikke opnået.

6. Parternes argumenter

Klager har anført navnlig, at der ikke er belæg for at antage, at man ved ændringen af bilag 2 i 2007, der siden er videreført, havde til hensigt at ændre protokolleringsreglen, som tidligere udtrykkeligt gjaldt både for nyoptagne virksomheder med og nyoptagne virksomheder uden en pensionsordning. Hvis der alligevel kan være tvivl om forståelsen på grundlag af den nugældende ordlyd, er det relevant at inddrage de fremlagte oplysninger om, hvordan parterne i praksis har anvendt bestemmelsen, og de fremlagte eksempler på protokolleringsbestemmelser i andre overenskomster.

Kravet om, at protokollering skal ske "snarest", er i hvert fald ikke opfyldt i den foreliggende sag, hvor 3F ikke var blevet orienteret om Lubi Transports indmeldelse, og hvor der gik mere end et år efter indmeldelsen, før en optrappingsordning blev protokolleret – fra virksomhedens indmeldelse i DIO II den 24. marts 2022 til den 17. maj 2023.

Protokolleringsbestemmelsen må endvidere forstås som en gyldighedsbetingelse for optrappingsordningen. En optrappingsordning skal aftales med 3F for at være gyldig, selv om virksomheden har overenskomstmæssigt krav på en optrappingsordning. og det skete ikke rettidigt, men først med protokolleringen i maj 2017. Protokolleringsbestemmelsen i bilag 2 må forstås som en skal-regel. At kravet om protokollering snarest er en gyldighedsbetingelse støttes også af Arbejdsrettens afgørelse af 30. oktober 2003 om en protokolleringsbestemmelse i Industriens Overenskomst. Der må desuden lægges vægt på, at protokollering er væsentlig for, at forbundet kan rådgive medarbejderne om deres pensionsforhold, og at medarbejderne kan indrette sig med vished for, hvilken ordning der gælder.

Indklagede har anført navnlig, at protokolleringsreglen efter ordlyden af bilag 2 ikke finder anvendelse for nyoptagne virksomheder uden en pensionsordning, men kun for virksomheder med en pensionsordning. Der er ikke under voldgiftssagen fremkommet oplysninger om de relevante overenskomstforhandlinger, der giver belæg for at antage, at parterne har haft til hensigt eller har forudsat, at bestemmelsen skal forstås anderledes end, hvad ordlyden fører til. I givet fald ville klager igennem en lang årrække have forsømt at tage initiativ til at få præciseret bestemmelsen. Praksis vedrørende andre overenskomster kan ikke tillægges betydning, og det samme gælder, at der i enkelte tilfælde er sket protokollering af optrappingsordninger også for nyoptagne virksomheder uden en pensionsordning.

Lubi Transport sendte et protokollat til 3F kun 8 dage efter, at forbundet havde rettet henvendelse herom. Det skete kun for en ordens skyld, idet virksomheden fortsat ikke mente at være forpligtet hertil. Hvis voldgiftsretten finder, at protokolleringsreglen også gælder for nyoptagne virksomheder uden en pensionsordning, har virksomheden opfyldt kravet om, at protokolleringen skal ske snarest, idet denne frist må regnes fra det tidspunkt, hvor 3F fremsatte begæring om en protokollering. Arbejdsrettens afgørelse af 30. oktober 2003 om en protokolleringsbestemmelse i Industriens Overenskomst angik et klarere tilfælde med andre omstændigheder.

Vikaroverenskomsten indeholder i givet fald ingen bestemmelser om, at for sen protokollering skal medføre, at optrappingsordningen slet ikke gælder. Lubi Transport har ifølge overenskomsten krav på at få en optrappingsordning, Lubi Transport aftalte en optrappingsordning med DI og medarbejderne for perioden 2022-2026, og 3F og medarbejderne har ikke kunnet have nogen forventning om, at der ville blive betalt fuld overenskomstmæssig pension til medarbejderne fra 2022. Selv hvis voldgiftsretten finder, at protokolleringsreglen finder

anvendelse, og at protokolleringen ikke er sket rettidigt, skal indklagede derfor frifindes for klagers påstand 2.

7. Opmandens begrundelse og konklusion

Sagen angår i første række anvendelsesområdet for bestemmelsen i Vikaroverenskomstens bilag 2 om, at optrapningsordninger for nyoptagne virksomheders pensionsindbetalinger snarest efter virksomhedens indmeldelse skal protokolleres mellem DIO II og 3F Transportgruppen efter begæring. Spørgsmålet er, om denne protokolleringsregel kun gælder for virksomheder, der har en pensionsordning på indmeldelsestidspunktet, eller om den også gælder for virksomheder, der – som Lubi Transport – ikke har en pensionsordning på indmeldelsestidspunktet.

Det gældende bilag 2 til overenskomsten er udformet med underoverskrifter, der adskiller tre tilfælde, nemlig hvor virksomheden ikke har en pensionsordning på indmeldelsestidspunktet, hvor virksomheden har en pensionsordning på indmeldelsestidspunktet, og hvor der er tale om optrapning på særlig opsparing. Den omstridte bestemmelse om protokollering er placeret under den midterste underoverskrift, som angår virksomheder, der har en pensionsordning på indmeldelsestidspunktet.

Denne udformning med underoverskrifter blev indført ved et ændringsprotokollat i 2007. Før da gjaldt protokolleringsreglen utvivlsomt både for virksomheder med og virksomheder uden en pensionsordning ved indmeldelsen, idet bilag 2 indeholdt 7 tekstafsnit uden underoverskrifter, og protokolleringsreglen var det syvende og sidste afsnit. I ændringsprotokollatet fra 2007 er det anført, at nyaffattelsen med en opdeling med to underoverskrifter "erstatte afsnit 1-5". Den omstridte protokolleringsregel var også efter denne ændring – indtil indføjelser i 2020 af bilagets tredje underoverskrift med tilhørende bestemmelser om optrapning på særlig opsparing – det sidste afsnit i bilaget.

På den anførte baggrund er der ikke grundlag for at antage, at det var hensigten med den ændring af bilagsteksten, der blev aftalt i 2007, at protokolleringsreglen fremover ikke længere skulle gælde både for virksomheder med og virksomheder uden en pensionsordning ved indmeldelsen. Bilagets udformning efter ændringen tvang da heller ikke til en sådan forståelse, omend den var egnet til at skabe tvivl.

Tilføjelsen i 2020 af en ny tredje underoverskrift indeholdende en nærmere regulering af optrapning på særlig opsparing medførte på grund af den nye teksts placering, at den omtvistede protokolleringsregel herefter rent tekstmæssigt fremstod som vedrørende alene virksomheder med en pensionsordning ved indmeldelsen. Den tekst, der blev føjet til bilag 2 i 2020, angik imidlertid slet ikke optrapning af pensionsordninger.

Der har ikke for voldgiftsretten været nogen bevisførelse om de drøftelser, der gik forud for ændringen i 2007, eller om parternes forhandlinger forud for ændringen i 2020.

Under hensyn til den beskrevne tilblivelseshistorie må det antages, at det ikke var hensigten med ændringerne af bilag 2 i 2007 og 2020 at afskaffe den omtvistede protokolleringsregel alene for så vidt angår virksomheder uden en pensionsordning ved indmeldelsen. Det må mest nærliggende antages, at man ved ændringen i 2020 overså, at den tilføjede nye tekst ændrede konteksten på en måde, som kunne påvirke læsningen af den forudgående tekst. Der er da heller ikke for voldgiftsretten anført særlige hensyn, som kunne have talt for at indføre en sondring mellem virksomheder med og virksomheder uden en pensionsordning ved indmeldelsen for så vidt angår kravet om protokollering.

Klager skal herefter have medhold i sin påstand 1.

DIO II fremsatte begæring om protokollering af en optrappingsordning den 17. maj 2023, knap 14 måneder efter, at Lubi Transport var blevet indmeldt i DIO II. Der er ikke anført andre grunde til, at begæring om protokollering ikke blev fremsat tidligere, end at virksomheden og DIO II ikke mente, at protokolleringsreglen fandt anvendelse. Begæringen om protokollering af en optrappingsordning kan herefter ikke anses for at være blevet fremsendt rettidigt, sådan at protokollering kunne ske snarest efter indmeldelsen i overensstemmelse med overenskomsten. Det kan ikke føre til et andet resultat, at forståelsen af protokolleringsbestemmelsens anvendelsesområde kunne give anledning til tvivl.

Vikaroverenskomsten indeholder ikke nærmere bestemmelser om retsvirkningen af, at DIO II's begæring om protokollering af en optrappingsordning sendes for sent til 3F. Bestemmelserne om optrapping i Vikaroverenskomstens bilag 2 om virksomheder uden pensionsordning på indmeldelsestidspunktet har siden ændringen af bilaget i 2007 været udformet som en umiddelbar ret (og pligt) for virksomheden, idet det alene fremgår, at pensionsbidragene senest fra meddelelsen til 3F om virksomhedens optagelse i DIO II "skal ... udgøre mindst" de nærmere angivne procentdele af de overenskomstmæssige bidrag. I modsætning hertil fremgår det f.eks. af Industriens Overenskomst, at virksomheden "kan kræve, at pensionsbidraget fastsættes" med de nærmere angivne procentdele i en optrappingsperiode, hvilket kan synes at måtte forudsætte den fastsættelse heraf, som en protokollering mellem overenskomstens parter indebærer. Der er ikke for voldgiftsretten fremkommet nærmere oplysninger om baggrunden for, at man i 2007 ændrede bilag 2 på dette punkt.

På den anførte baggrund finder jeg, at klager ikke har godtgjort, at den manglende rettidige protokollering uanset manglende bestemmelse herom i overenskomsten skal medføre, at Lubi Transport under de foreliggende

omstændigheder ikke kan benytte den optrapningsordning, som er etableret, og som overenskomstens bilag 2 umiddelbart giver ret til for så vidt angår både arbejdsgiverbidrag og lønmodtagerbidrag,. Klager kan derfor ikke få medhold i sin påstand 2.

.

Thi bestemmes

DIO II skal anerkende, at bestemmelsen om protokollering i Vikaroverenskomsten (2020-2023 og 2023-2025), bilag 2, af optrapningsordning (pension) for nyindmeldte virksomheder gælder for såvel virksomheder uden forudgående pensionsordning som for virksomheder med pensionsordninger.

I øvrigt frifindes indklagede.

Parterne skal hver bære egne sagsomkostninger og halvdelen af opmandens honorar.

København, den 24. januar 2025

Lars Hjortnæs